

Kokkolan kaupungin tietopaketti varautumisesta Karleby stads info om beredskap

Preparedness information - City of Kokkola

Yleinen vaaramerkki • Allmän farosignal General alarm signal

Vaara- ja hätätilanteissa viranomaiset varoittavat väestöä yleisellä vaaramerkillä ja vaaratiedotteella.

Om det uppstår en faro- eller nödsituation varnar myndigheterna befolkningen med hjälp av den allmänna farosignalen och ett varningsmeddelande.

In hazardous situations and emergencies, the authorities warn the public with a general alarm signal and an emergency warning.

Yleinen vaaramerkki on yhden minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki.

Den allmänna farosignalen är en oavbruten stigande och fallande ljudsignal som varar en minut.

The general alarm signal is a regularly rising and falling sound lasting for one minute.

Vaara ohi -merkki on minuutin mittainen tasainen äänimerkki.

Faran över-signal är en oavbruten entonig ljudsignal som varar en minut.

The all clear signal is a continuous sound lasting for one minute.

Kokeilumerkki on 7 sekunnin pituinen tasainen ääni (joka kk:n 1. arkimaanantai klo 12:00)

Testsignalen är en 7 sekunder lång entonig ljudsignal (testas den första vardagsmåndagen varje månad kl. 12.00).

The test signal is a continuous sound lasting for 7 seconds (at 12:00 noon on the first weekday Monday of each month)

KUN KUULET YLEISEN VAARAMERKIN, TOIMI NÄIN

1. Siirry sisälle
2. Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmanvaihto
3. Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita
4. Vältä puhelimen käyttöä (myös soittoa numeroon 112), etteivät linjat ruuhkaudu
5. Pysy sisällä
6. Älä poistu alueelta, ettet joudu matkalla vaaraan

Yleiseen vaaramerkkiin liittyy aina vaaratiedote kaikilla radiokanavilla ja tarvittaessa näytetään YLE:n, MTV3:n ja Nelosen teksti-TV:n sivulla 112 sekä televisio-ohjelmissa ruudun yläreunassa juoksevana tekstinä. Vaaratiedote varoittaa vaarallisesta tapahtumasta ja antaa toimintaohjeita.

GÖR SÅ HÄR NÄR DU HÖR DEN ALLMÄNNA FAROSIGNALEN:

1. Gå inomhus.
2. Stäng dörrar, fönster, vädringsluckor och ventilationsanordningar.
3. Sätt på radion och vänta lugnt på anvisningar.
4. Undvik att använda telefonen (även numret 112) så att linjerna inte blockeras.
5. Stanna inomhus.
6. Avlägsna dig inte från området så att du inte utsätts för fara på vägen.

Den allmänna farosignalen åtföljs alltid av ett varningsmeddelande. Meddelandet läses upp på alla radiokanaler och visas vid behov på Yles, MTV3:s och Nelonens text-TV på sida 112 samt i teveprogrammen längst upp i rutan som löpande text. Genom varningsmeddelandet varnar myndigheterna för en farlig situation och ger anvisningar om hur man ska agera.

WHAT TO DO IF YOU HEAR THE GENERAL ALARM SIGNAL

1. Go indoors
2. Close all doors, windows, air vents and ventilation systems
3. Stay calm, turn on the radio and wait for instructions
4. Avoid using the phone (including 112 calls) to prevent congestion on the lines
5. Stay indoors
6. Do not leave the area: travelling could be dangerous

An emergency warning is always issued as the general alarm signal goes off. The emergency warning is broadcast on all radio channels and, if necessary, posted on YLE's, MTV3's and Nelonen's teletext page 112 as well as shown in television programmes as running text on top of the screen. The purpose of the emergency warning is to warn the public about a hazardous incident and to give them instructions.

KOTIVARA

Erilaisten häiriötilanteiden, kuten pitkäkestoisen sähkökatkon tai sairastumisen varalle jokaisella tulisi olla kodissaan kotivara.

Varaa kotiin vähintään kolmeksi päiväksi (72h) riittävä määrä ruokaa, juotavaa, kannellisia astioita veden säilyttämiseen, lääkkeitä ja hygieniatarvikkeita, käteistä rahaa, taskulamppu, paristoilla toimiva radio ja paristoja.

Mikäli sinut ohjataan siirtymään väestönsuojaan, ota mukaasi ruokaa, juomaa ja henkilökohtaiset varusteet.

Muista huomioida erityisruokavaliot ja varata ruokaa myös lemmikkieläimille!

SUOJAUTUMINEN JA VÄESTÖNSUOJAT

Väestönsuojoihin suojautuminen ei ole monessa tilanteessa ensimmäinen toimenpide, vaan väestö siirretään aina ensisijaisesti turvallisemmalle alueelle.

Keski-Pohjanmaalla ei ole yleisiä väestönsuojia. Suojautuminen perustuu suurten kiinteistöjen väestönsuojoihin (asuinrakennukset, koulut, työpaikat). Suoja voi olla myös useamman rakennuksen yhteinen. Omakoti- ja pientaloissa suojaudutaan sisälle viranomaisten ohjeiden mukaan. Väestönsuojasta vastaa aina rakennuksen omistaja.

Jos tulisi tarve suojautua, viranomaiset ohjeistaisivat vaadittavista toimenpiteistä erikseen. Mikäli sinut ohjataan siirtymään väestönsuojaan, ota mukaasi ruokaa, juomaa ja henkilökohtaiset varusteet.

Hyödyllisiä verkkosivuja

Kokkolan kaupunki: www.kokkola.fi

Pelastuslaitos: www.pelastustoimi.fi

Kotitalouden varautuminen:

<https://72tuntia.fi>

KAASU- TAI SÄTEILYVAARATILANNE

KAASUVAARA

Mikäli olet sisätiloissa ja haistat kaasua

- Paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi
- Siirry ja pysytkä yläkerroksissa, jos mahdollista
- Kuuntele rauhassa radiota ja odota kunnes vaara on ohi

Jos olet ulkona, etkä pääse sisälle

- Pyri kaasupilven alta sivutuuleen
- Siirry mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle
- Käytä märkää vaatetta suun edessä ja hengitä sen läpi

SÄTEILYVAARA

- Säteilytilannetta valvotaan jatkuvasti koko maassa: pienetkin muutokset havaitaan heti ja niistä tiedotetaan välittömästi.
- Siirry sisätiloihin. Tiivistä ovet, ikkunat, tuuletusaukot (teippi, pyyhe, vaatteet) ja sulje ilmastointi. Siirry rakennuksen/huoneiston keskiosiin. Maan alle rakennetussa, tiiviissä ja ikkunatto-massa kellarissa on paras suoja.
- Varaudu ottamaan joditabletti. Ota joditabletti vasta viranomaisten kehotuksesta, jonka kuulet radiosta tai televisiosta. Joditabletit ehkäisevät radioaktiivisen jodin kertymistä kilpirauhaseen, mutta ne eivät anna muuta suojaa säteilylle. Varaudu hankkimalla niitä etukäteen apteekista. Joditabletteja ei saa/voi lähteä enää vaaratilanteessa noutamaan.
- Suojaa vesi ja ruoka – myös eläinten. Pakkaa elintarvikkeet tiiviisiin astioihin tai muovipusseihin. Siirrä tiiviisti pakatut elintarvikkeet jääkaappiin tai pakastimeen, koska ne suojaavat tehokkaasti radioaktiiviselta pölyltä. Suojaa myös eläinten ruoka, rehuvarasto ja vesi
- Seuraa mediaa. Luotettavia ohjeita antavat mm. pelastusviranomaiset, poliisi, sisäministeriö, Säteilyturvakeskus, tiedotusvälineet (radio, TV, Internet, Yleisradion teksti-TV s. 868 ja 867).
- Suhtaudu varauksella sosiaalisen median julkaisuihin ja varmista niiden alkuperä.

ÄLÄ MENE ULOS

Mikäli sinun on pakko mennä ulos, pukeudu tiiviiseen koko vartalon, ihon peittävään asuun. Käytä esim. sadevaatteita. Käytä hengityssuojainta, pyyhettä, paperia estämään radioaktiivisten hiukkasten pääsy keuhkoihin. Palatessasi huuhtelee sadevarusteet jo ulkopuolella (jos mahdollista). Riisu kaikki vaatteet sisälle tullessasi eteiseen, sulje eteinen ja siirry peseytymään huolellisesti.

RESERVFÖRRÅD

I händelse av olika slags störningar, såsom långa strömavbrott eller sjukdomsfall, borde var och en ha ett reservförråd hemma.

Reservera en tillräcklig mängd mat, drycker / behållare med lock för lagring av vatten, läkemedel och hygienprodukter, kontanter, batteridrivna radio och batterier för att klara dig hemma i tre dagar.

Om du uppmanas att flytta dig till ett skyddsrum, ta med dig egen mat, drycker och personliga förnödenheter.

Kom ihåg att beakta specialdieter och att reservera mat även för sällskapsdjuren!

SKYDDSRUM OCH SKYDD

Att ta skydd i ett skyddsrum är inte den första åtgärden i många situationer, utan befolkningen flyttas alltid i första hand till ett tryggare område.

I Mellersta Österbotten finns inga allmänna skyddsrum. Skyddet baserar sig på skyddsrum i stora fastigheter (bostadshus, skolor, arbetsplatser). Skyddsrummet kan också vara gemensamt för flera byggnader. I småhus och mindre byggnader söker man skydd inomhus i enlighet med myndigheternas anvisningar. Byggnadens ägare ansvarar alltid för skyddsrummet.

Om det uppkommer behov av att söka skydd ger myndigheterna separat anvisningar om vad man ska göra. Om du uppmanas att flytta dig till ett skyddsrum, ta med egen mat, dricka och personliga förnödenheter.

Användbara webbsidor

Karleby stad: www.karleby.fi

Räddningsverket:

www.pelastustoimi.fi/sv

Beredskap i hemmet:

<https://72timmar.fi>

GAS- OCH STRÅLNINGSFARA

Den allmänna farosignalen ges vid gas- och strålningsfara.

GASFARA

Om du är inomhus och känner gaslukt

- Tryck ett fuktigt tygstycke mot munnen och andas genom det.
- Gå upp i övre våningen om det finns en sådan och stanna där.
- Lyssna på radion, håll dig lugn och vänta tills faran är över.

Om du är utomhus och inte kan gå in

- Försök ta dig bort från gasmolnet vinkelrätt mot vinden.
- Ta dig så högt upp som möjligt, gå till exempel upp på en kulle.
- Andas genom tyg, gräs, torv eller mossa som du fuktat och trycker mot munnen.

STRÅLNINGSFARA

- Strålningsläget följs hela tiden upp i hela landet. Redan mycket små förändringar upptäcks genast och det informeras omedelbart om dem.
- Gå inomhus. Täta dörrar, fönster och ventilationsöppningar (med tejp, handdukar och kläder) och stäng av ventilationen. Håll dig i mitten av byggnaden/lägenheten. Det bästa skyddet ger en underjordisk, tät och fönsterlös källare.
- Var beredd att ta jodtabletter. Ta en jodtablett först när myndigheterna uppmanar dig att göra det, du får information via radio eller tv. Jodtabletter hindrar radioaktiv jod från att samlas i sköldkörteln, men de ger inte något annat skydd. Förbered dig genom att på förhand köpa jodtabletter på apoteket. När den farliga situationen redan har uppstått får/kan du inte längre gå ut för att köpa jodtabletter.
- Skydda vatten och mat – även djurens. Placera livsmedel i täta kärl eller plastpåsar. Ställ sedan de tätt förpackade livsmedlen i kylskåpet eller frysen, de skyddar effektivt mot radioaktivt damm. Skydda även djurens mat, foderförråd och vatten.
- Följ medierna. Tillförlitliga anvisningar ger bland annat räddningsmyndigheterna, polisen, inrikesministeriet och Strålsäkerhetscentralen, medier (radio, tv, internet och Yles text-TV på sidorna 868 och 867).
- Förhåll dig kritiskt till information i sociala medier och kontrollera källan.

GÅ INTE UT

Om du måste gå ut ska du klä dig i täta kläder som täcker hela kroppen och huden. Använd till exempel regnkläder. Använd andningsskydd, en handduk eller papper för att förhindra att radioaktiva partiklar tar sig in i lungorna. Innan du går in igen ska du (om möjligt) duscha av regnkläderna utomhus. Ta av dig alla kläder i tamburen, stäng tamburdörren och gå och tvätta dig noggrant.

EMERGENCY SUPPLIES

In exceptional situations, such as long-term power outages, or in case of illness, everyone should have a home emergency supply kit.

You should reserve a sufficient amount of food for at least three days, drink, containers with lids for storing water, medicines and hygiene kit, cash, flashlight, battery operated radio and batteries.

If you must go to a civil defence shelter, bring food, drinks and personal supplies.

Remember to cater for allergies and special diets – and also keep a sufficient stock of food for your pets!

PROTECTION AND CIVIL DEFENCE SHELTERS

In many cases, seeking shelter in civil defence shelters is not the first measure, instead the population is primarily evacuated to a safer area.

There are no public civil defence shelters in Central Ostrobothnia. Protection is based on the civil defence shelters of larger properties (residential buildings, schools, workplaces). A shelter may also be shared by several buildings. Authorities will issue information on how to seek shelter inside your own home. The owner of the building is always responsible for the civil defence shelter.

If it became necessary to seek shelter, the authorities will provide separate instructions on required measures. If you must go to a civil defence shelter, bring food, drinks and personal supplies.

Useful websites

City of Kokkola: www.kokkola.fi

Rescue services:
www.pelastustoimi.fi/en

Home preparedness:
<https://72hours.fi>

GAS LEAK OR RADIATION HAZARD

The general alarm signal is sounded in the event of a gas leak or radiation hazard.

GAS LEAK

If you are already indoors and smell gas

- put a wet cloth in front of your mouth and breathe through it
- go upstairs and stay there if possible
- stay calm, listen to the radio and wait until the danger is over

If you are outdoors and cannot go inside

- move in a crosswind direction to try and get away from the gas cloud
- go to a location that is as high as possible, such as a hilltop
- put wet clothing, grass, peat or moss in front of your mouth and breathe through it

RADIATION HAZARD

- The radiation situation is continuously monitored throughout Finland. Even very minor changes in radiation levels are detected at once, and citizens are informed immediately.
- Go indoors. Seal the doors, windows and air vents (adhesive tape, towels, clothing) and shut off the ventilation system. Move to central parts of the house/flat. The best protection is offered by an underground, well-sealed basement with no windows.
- Prepare to take an iodine tablet. Only take an iodine tablet if you are told to do so by the authorities on the radio or TV. Iodine tablets prevent the accumulation of radioactive iodine in the thyroid gland but do not provide any other protection against radiation. Be prepared in advance and purchase iodine tablets at a pharmacy. You may not/cannot go out and buy iodine tablets in the middle of a hazardous situation.
- Protect water and food – also for animals. Pack-age food in tight containers or plastic bags. Put the tightly sealed foods into a fridge or freezer, as these appliances give effective protection against radioactive dust. Also protect food, fodder and water intended for animals.
- Follow the media. Reliable instructions will be issued by the rescue authorities, the police, the Ministry of the Interior or the Finnish Radiation and Nuclear Safety Authority, media (radio, television, the Internet, and Yleisradio's teletext pages 868 and 867).
- Be cautious about social media publications and check their source.

DON'T GO OUT

If you must go out, put on tight-fitting clothes that cover your entire body and skin. For example, you could wear rain clothes. Use a respirator mask or cover your face with a towel or a paper towel to prevent radioactive particles from entering your lungs. When you return, rinse the rain clothes before coming inside (if possible). When you come in, take all your clothes off in the hall, close the hall door and wash yourself carefully.